

'Kazandığını işçiyle paylaşsın' söylemi işvereni gerdi

Sosyal barış korkusu

Istanbul Sanayi Odası'nın (ISO) meclis toplantısında sanayici, asgari ücret zammından tarım politikalarına, yatırım sorunlarına kadar önemli sorunlarla karşı karşıya olduğunu açıkladı. Sanayicinin en önemli endişesi ise sosyal barış konusunda yoğunlaştı.

ISO Başkanı Erdal Bahçivan, oda olarak asgari ücret belirleme komisyonunda hiçbir zaman yer alamadıklarını söyleyerek, "Huzur ve sadakatle çalıştırdığımız işçiyle aramıza enflasyon girebiliyor. Son günlerde sanayicinin çok para kazandığı ve bu kazancı da çalışanla paylaşması gerektiğine dair bir söylem dolaşiyor. Bu söylem çok tehlikeli, sanayicinin bu koşullarda kazancını koruyabilmesi bile tartışmalı" dedi.

ISO üyesi Ayhan Yavrucu, ülke gerçekleri ile siyasi tercihlerin uyuşmadığını vurgulayarak, Türkiye'nin içinde bulunduğu krizin kamu yönetiminden kaynaklandığını belirtti. Yavrucu, "Özel sektörün suçu yok. Biz vergimizi verip kalanını siyasetçilere bırakmamalıyız. Vergilerin nasıl harcandığını sorabilmeliyiz, siyasetçiler de hesap verebilmeli yoksa her 3-5 yılda bir krize gireriz" diye konuştu.

Yine ülke gerçekleri ile politikacıların gerçeklerinin uyuşmadığını söyleyen ISO Meclis Başkanı Zeynep Bodur Okyay da kısa vadeli çözümlerin sanayicinin işini zorlaştırdığını belirtirken İbrahim Aydoğan, halkın fakirleştiğini ve hayat pahalılığının aşılamadığını belirtti.

Tarım politikalarındaki soruna değinen Sedat Zencirkıran ise "Bizim 82 milyonu besleyebilme ve doyurabilme kabiliyetimiz kayboluyor. Bu kayıp yüzünden sosyal barışın tıkanacağını görüyoruz. Şu anda işçiye 5 bin TL de versen doyuramazsın. Burada bence büyük bir sosyal patlama gelecek. Çalışanlarla beraber bizler de zorlanıyoruz" diye konuştu.

Hakan Akkoyun, "Bize sürekli 'kazandığınıza sayın' deniliyor. Sosyal barış tehlikeli noktalara geliyor. Bu yatırımlar bedava değil, üretim olmadan hiçbir şey olmaz bizim bunun reklamını yapmamız lazım. Ayrıca tarım noktasına gelince, son 1.5 yıldır besilik hayvan girmiyor Türkiye'ye. 10 günde kırmızı ete yüzde 15 zam geldi. Benim çalışmam et süt alamayacak yarın öbür gün bu iş başka yere gidiyor" dedi. • **Ekonomi Servisi**

Piyasalar şaşkın; “Pusulâ” arıyor

● Türkiye ekonomisi faiz, enflasyon, döviz girdabında çırpınıyor. Hükümetin attığı her adım daha büyük sorunlara yol açıyor. Yatırımları teşvik için faiz indiriliyor, dolar bir anda fırlıyor. Ülkenin dış borcu katlanıyor, enflasyon artıyor, TL'nin alım gücü eriyor. MB Para Politikası Kurulu'nun Politika Faizini 200 baz puan düşürülmesi ile başlayan kurdaki yükseliş trendi, tüm kesimleri tedirgin ediyor.

SELİN TEKİN'İN HABERİ 4'TE

FAİZ İNDİRİMİ VE 10 BÜYÜKELÇİ "YARIM KARARI" EKONOMİYİ KUR-FAİZ-ENFLASYON GİRDABINA SOKTU...

Piyasalar şaşkın; "Pusulula" arıyor

Türkiye ekonomisi faiz, enflasyon, döviz girdabında çarpınıyor. Sorun şu ki, kısa adede çıkış da mümkün görünmüyor. Hükümetin attığı her adım daha büyük sorunlara yol açıyor. Yatırımları teşvik için faiz indiriliyor, dolar bir anda fırlıyor. Ülkenin dış borcu kalmıyor, enflasyon artıyor. TL'nin alım gücü eriyor.

Merkez Bankası Para Politikası Kurulu'nun Politika Faizini 200 baz puan düşürülmesi ile başlayan kurdaki yükseliş trendi, tüm kesimleri tedirgin ediyor. Faiz indiriminin üzerine gelen 10 büyükelçi krizi, döviz kurunu tüm zamanların en yüksek seviyesine fırlattı. Kurun yükselmesiyle zamlanan akaryakıt, beraberinde maliyet artışlarına getirmesi dünyasını tedirgin etti.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu, Twitter'dan yaptığı açıklama

lamada "Merkez Bankası'nın faiz indirimi kararı sonrası hem uzun vadeli faizlerin hem de döviz kurlarının artması reel sektörümüzü tedirgin etmektedir.

Temennimiz piyasadaki faizlerin ve enflasyonun düşeceği, finansal istikrarın tesis edileceği ortamına kısa sürede kavuşmaktır" ifadeleriyle gelişmelerle dikkat çekti. **İktisadi Sanayi Odası (İSO) Başkanı Endül Bahçoğlu** da, "Merkez Bankası, bugünkü kararıyla enflasyonu önemsemediğini ve dikkate almadığını ortaya koydu" değerlendirmesini yaptı.

Kurdaki istikrarsızlık tedirgin ediyor

Türkiye ekonomisinin faiz-kur-enflasyon girdabına kapılması, toplumun her kesimini tedirgin ediyor. İş dünyası, "öngörülebilirlik ve dengeli kur şartı" çağrısı yaparken, faiz indirimi kararı sonrasında

Cumhurbaşkanı ve AKP Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Osman Kavala'nın serbest bırakılması çağrısını yapan ABD ve AB üyesi 10 ülkenin büyükelçilerini "istemeyen kişi" ilan etmeleri yönündeki Dışişleri Bakanlığı'na talimat verdiğini açıklaması piyasaları olumsuz etkiledi.

Pazartesi günü Dolar / TL kuru 9,85'in üzerine gördü.

Akaryakıtta zam üstüne zam

Dolar kurunun rekor kırmasının ardından akaryakıt ürünlerine art arda zam yapıldı. Benzine 16 Ekim'de 14 kuruş, 25 Ekim'de 44 kuruş, 27 Ekim'de 28 kuruş olmak üzere 10 günde toplamda 86 kuruş zam yapıldı. Motorinin litre fiyatı 19 Ekim'de 23 kuruş zamlanmıştı. Böylece motorinin pompa fiyatı 9-19 Ekim döneminde toplamda 87 kuruş zamlanmış oldu.

Asgari ücret eridi

Türk Lirası sadece dolar ve euro karşısında değil, birçok ülkenin para birimine karşı değer kaybediyor. Türk Lirası ile birlikte asgari ücret de eriyor. Asgari ücret son 10 ayda yüzde 33 eridi. Avrupa'da da asgari ücretle en fazla çalışan nüfusa sahip ülke olan Türkiye'de

asgari ücretin dolar karşılığı 24,6'ya ulaştı. Türkiye'de nüfusun yüzde 42,9'u asgari ücretle çalışıyor. Yüksek döviz kurları sonrası alım gücü de gittikçe azalıyor. Dolar kurunun 10 TL eşğine ulaşması ile birlikte asgari ücret dolar bazında değer kaybetmeye devam ediyor.

Türkiye'de net asgari ücret 2 bin 825 lira. Merkez Bankası'nın verilerine göre, asgari ücret 2021 yılının ocak ayında 385 dolara tekabül ediyordu. Dolar 9,80'in üzerine gördü. 25 Ekim tarihi itibarıyla asgari ücret dolar bazında 288 dolara düştü. TL, son dönemde yaşadığı değer kaybı sonrası, dünyada alım gücünün en kötü olduğu para birimleri arasında sondan 5'inci sırada yer alıyor. Özellikle enflasyon oranlarının yükselmesiyle birlikte açık sınırdan üst seviyelere ulaştı. Müflak enflasyonunun son 1 yılda yüzde 24,6 artması ve buna bağlı olarak milyonlarca kişinin açlık sınırının altında yaşaması, Türkiye'de asgari geçim standartlarının da yeniden alevlendi. Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nun (TÜRKSİŞ) verilerine göre, Türkiye'de 2021 yılında dört kişilik bir ailenin sağlık, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için yapması gereken aylık gıda harcaması (açlık sınırı) 3 bin 49 TL. Türkiye'de asgari ücret ise 2 bin 825 TL.

"Yoksulluğumu hissediyorum"

AKP MKYK üyesi Orhan Miriçli, milletvekili emekli maşiy-la geçmekte zorlandığını belirterek "Yoksulluğumu hissediyorum" dedi.

Türkiye'de bir emekli milletvekili maşısı aylık ek ödeme hariç yaklaşık 15 bin 800 lira. Yani yaklaşık beş asgari ücretle denk geliyor. Yeni Journal'dan Çınar Ayser Çınar'a konuşan AKP'li Miriçli, ekonomik kriz nedeniyle geçmekte zorlandığını söyledi: "Ekonomist değilim ama yaşananları da farkındayım. Her şeye rağmen umutlu olmak lazım diyorum. Siyasi istikrar önemsiyorum. Ben milletvekili emekli maşısıya yaşamı biriyim. Doğrusunu isterseniz ben de yoksulluğumu hissediyorum."

Miriçli emekli maşısının yansarı evi geçindirebilmek için çalışmaya da düşüncü: "En iyi yaptığım iş yazı yazmaktır. Bu aralar yazı yazmam evin ekonomisine katkıda bulunabilir miyim diye düşünüyorum. Çünkü ben de şu an meslek olarak işsizim. Siyaset bir meslek değil çünkü yapıldı ve biter. Bu nedenle kendimi işsiz bir yazar olarak tanımlıyorum. Neyse ki her şeye rağmen kitaplarımı kitapçı vitrinlerinde yer almaya devam ediyorum."

"İVEDİLİKLE GÜVEN ORTAMI SAĞLAYICI POLİTİKALAR UYGULANMALIDIR"

● **Ramazan Abay (Prof. Dr.)** - Merkez Bankası Başkanı'nın siyasi iradenin görüşü doğrultusunda karar alarak aklı başında hiçbir ekonomistin enflasyonun yüzde 19'un üzerinde olduğu bir noktada ve politika faizinin enflasyonun altında olmasına rağmen iki yüz baz puan indirerek yüzde 16'ya çekmesi sonucu hızla yükselen döviz kurlarını ekonomimizin üzerindeki kara bulutları yitirmiş gibi büyükelçilerin inzaladıkları bildiri sonrası yaşanan diplomatik krizin derinleşmeden atlatılması mantıktır. Ancak rahavete kapılmamak lazım. Söz konusu ülkeler Türkiye'nin ihracatının yüzde 50-60'ını yapıyor. Bu ülkeler ile inatlaşmak güven ortamı yaratmadığı için yabancı sermaye girişini sıkı tutmaya Türkiye'yi daha derin bir krize düşürmüştür. 2018'de Rahip Brunson olayında neler olabileceğini hatırlamak bile istemiyorduk.

● **Mustafa Günenç (Emekli Banka Genel Müdürü)** - Paramızın değer kaybı, enflasyonu ve hayat pahalılığını ardından sürüklenmektedir. Diğer faktörlerin yanında bence en önemli faktör, döviz fiyatının aşırı yüksektir. Finans kesiminde domino etkisini kur artışları tetikleyecek gibi görünüyor. Yabancı para ile bankalara borçlanan ve döviz girdisi olmayan firmaların, bu yükü kaldırmaları mümkün görünmüyor. Bunun benzerini faiz takıntısı olan Tansu Çiller zamanında da (1994) görmüştük. Zaten 2001 ve öncesi döviz patlamaları yaşayan firmaların neler yaşadıklarını umutlanırların zannetmiyorum.

"SİKINTI SONUNDA VATANDAŞI BULACAK"

● **Mustafa Günenç (Emekli Banka Genel Müdürü)** - Paramızın değer kaybı, enflasyonu ve hayat pahalılığını ardından sürüklenmektedir. Diğer faktörlerin yanında bence en önemli faktör, döviz fiyatının aşırı yüksektir. Finans kesiminde domino etkisini kur artışları tetikleyecek gibi görünüyor. Yabancı para ile bankalara borçlanan ve döviz girdisi olmayan firmaların, bu yükü kaldırmaları mümkün görünmüyor. Bunun benzerini faiz takıntısı olan Tansu Çiller zamanında da (1994) görmüştük. Zaten 2001 ve öncesi döviz patlamaları yaşayan firmaların neler yaşadıklarını umutlanırların zannetmiyorum.

● **Mustafa Günenç (Emekli Banka Genel Müdürü)** - Paramızın değer kaybı, enflasyonu ve hayat pahalılığını ardından sürüklenmektedir. Diğer faktörlerin yanında bence en önemli faktör, döviz fiyatının aşırı yüksektir. Finans kesiminde domino etkisini kur artışları tetikleyecek gibi görünüyor. Yabancı para ile bankalara borçlanan ve döviz girdisi olmayan firmaların, bu yükü kaldırmaları mümkün görünmüyor. Bunun benzerini faiz takıntısı olan Tansu Çiller zamanında da (1994) görmüştük. Zaten 2001 ve öncesi döviz patlamaları yaşayan firmaların neler yaşadıklarını umutlanırların zannetmiyorum.

Bu sefer iki değişiklik var. Firmaları ve bankaları bekleyen "tokatta" birincisi birkaç defa yapıldı kredilerin yapılandırılarken, bankalarca yüksek faizle yeni bakiyeler bulup, o bakiyeden yapılandırıldığını duyuyoruz. Yapılanırdmada önceki ana para ile yapılandırma arasındaki fark, banka bilançolarına kar olarak yansıyor. Bir de bunun üstüne kur artışları olayı iyice çözümsüz hale getiriyor. İstisnalar hariç hiçbir firma bunları ödeyecek durumda değil.

İkinci olarak ülkeye yeni bir iş kolu getirdi, varlık şirketleri. Ban-

kalar alacaklarını alamaz duruma geldiklerinde mevzuata uygun şekilde yüksek iskonto oranlarıyla bu varlık şirketlerine devrediyorlar.

Bu yüksek iskonto oranları az bizz değil. Alacağının yüzde 98,5'ini zarar yapıp, 1,5'ini varlık şirketine satan işlem görüldü. Bu defa büyük montanlı kredilerde aynı şeyleri yaşayacağız. Hatta varlık şirketlerinin bir tanesi hazırlık için borsaya açılıp para toplama yolunda. Bu işlemler neticesi ne olacak? Bence bankalar, silinecek alacaklardan oluşacak zararın, ancak sermaye ile kapatabilecekleri için yüksek sermaye artırımlarına gitmek zorundadırlar.

Piyasada bir de soyut bir olay oluşacak. Finans piyasasında ahlak büyük darbe olacak. Nasıl vergisini, sigorta primini zamanında ödeyen firmalar, ödemeyen firmaların karşısında kendilerini "aptal" hissediyorlarsa bankalarla olan kredi çalışmaları olması gerektiği gibi yürüten firmalar aynı duruma düşecekler.

Kamu bankalarının artıracakları sermayeler, dolaylı olarak da o sınıfta vatandaşın cebinden çıkacak. Özel sektör bankaları da bankacılık hizmet gelirlerini devamlı artıracaklar. Her halükarda sıkıntı sonunda vatandaş bulacak.

MERKEZ BANKASI ENFLASYON TAHMİNİNİ YÜZDE 18,4'E ÇIKARDI

Merkez Bankası Başkanı Şahap Kavcıoğlu, yılın IV. Enflasyon Raporunu açıkladı. Bir önceki enflasyon raporunda yüzde 14,1 olan yılsonu TÜFE beklentisi yüzde 18,4'e yükseldi. TCMB Başkanı Kavcıoğlu, enflasyonun 2021 yılsonunda yüzde 18,4 olarak gerçekleşeceğini 2022 yıl so-

munda yüzde 11,8 ve 2023 yıl sonunda ise yüzde 7 seviyesine geriledikten sonra orta vadede yüzde 5 düzeyinde istikrar kazaacağını tahmin ettiklerini açıkladı. Kavcıoğlu, gıda enflasyonu varsayımının 2021 yılın yüzde 15'ten yüzde 23,4'e çıktıklarını bildirdi.